

ИНФОРМАЦИЈА

о Споразуму између Републике Србије и Републике Грчке о социјалном осигурању

Споразум између Републике Србије и Републике Грчке о социјалном осигурању (у даљем тексту: Споразум) потписан је у Солуну 13. јула 2017. године и објављен је у "Службеном гласнику РС – Међународни уговори", број 9/2018 и у службеном гласилу Републике Грчке, број 198, део А, од 9. децембра 2019. године.

Имајући у виду наведено, у складу са чланом 30. став 3 Споразум ће ступити на снагу 1. марта 2020. године. Истовремено, ће ступити на снагу и Административни договор за примену Споразума између Републике Србије и Републике Грчке о социјалном осигурању.

Споразум уређује област пензијског и инвалидског осигурања и примењује се на сва лица која су осигурана према српском и грчком законодавству у овој области, као и на лица која остварују права на давања по основу тих лица (чланови породица умрлих осигураника, односно корисника). Област здравственог осигурања није регулисана Споразумом.

Споразум у делу II уредио је и питања у вези са применљивим законодавством, и одредио које ће се законодавство државе уговорнице применити у случају упућивања лица на рад у другу државу уговорницу, као и у случајевима рада особља у међународном транспорту, рада, односно запослења лица која су државни и јавни службеници или запослени у у дипломатским мисијама и конзуларним представништвима. Двојезични образац Потврда о правним прописима који се примењују SRB/GR 1, о примени правних прописа Србије, издаје организациона јединица Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО), а за примену правних прописа Грчке образац, Потврда о правним прописима који се примењују GR/SRB 1, издаје организациона јединица Заједничког завода социјалног осигурања (ЕФКА).

Споразум пружа могућност да се права из пензијског и инвалидског осигурања остваре у складу са прописима сваке од држава уговорница. То значи да се у Републици Србији може остварити право на старосну пензију, превремену старосну пензију, инвалидску пензију, породичну пензију, као и права на новчане накнаде које предвиђа Закон о пензијском и инвалидском осигурању (новчана накнада за телесно оштећење, и новчана накнада за помоћ и негу другог лица). У Грчкој, у складу са овим споразумом можете поднети захтев за старосну, инвалидску и породичну пензију из система социјалног осигурања у Заједничком заводу социјалног осигурања (ЕФКА). Да би се остварило неко од ових права, потребно је да се испуне услови прописани законодавством државе уговорнице која то право признаје. Ти услови у Србији и Грчкој су различити и није неопходно да се истовремено испуњавају у обе државе.

Споразум омогућава да се приликом остваривања права примени принцип сабирања периода осигурања навршен на територији друге државе уговорнице, ако је то потребно, под условом да се ти периоди не поклапају, као и сабирање периода осигурања који је навршен и на територији треће државе, са којом обе стране уговорнице имају закључен споразум о социјалном осигурању. Периоди осигурања који су навршени пре

ступања на снагу Споразума, односно пре 1. марта 2020. године, узео се у обзир за утврђивање права на давање.

Ако се оствари право на пензију само на основу српских, односно грчких периода осигурања, подносиоцу захтева утврдиће се самостална пензија, а ако се призна право на пензију сабирањем периода осигурања остварених у Србији и у Грчкој, онда ће се утврдити сразмерни део пензије.

Захтев за остваривање права се подноси надлежном носиоцу пензијског и инвалидског осигурања уговорне стране у којој подносилац захтева има пребивалиште. Ако су навршени периоди осигурања у Србији и у Грчкој, подноси се један захтев, и тај ће се захтев истовремено односити на стицање права из српског и из грчког пензијског и инвалидског осигурања. Захтев указује да постоје навршени периоди осигурања у Србији, односно Грчкој и о томе је потребно да се приложи одговарајући докази из Србије, односно Грчке (радна књижица, уверења о периодима осигурања и плаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање и др.). Такође, потребно је попунити двојезични образац GR/SRB 4, односно SRB/GR 4 Упитник о запослењу, у коме треба навести детаље о раду, са временским периодима, називима послодаваца, местима запослења и друго, који ће омогућити носиоцима осигурања лакше вођење поступка и брже утврђивање одлучних чињеница. На основу поднетог захтева грчки, односно српски носилац пензијског и инвалидског осигурања (ЕФКА и РФПИО) ће покренути поступак за остваривање права у Србији, односно Грчкој и након спроведеног међудржавног поступка донети одговарајућу одлуку о праву које произилази из српског, односно грчког пензијског и инвалидског осигурања.

Споразум такође омогућава и трансфер давања у другу државу уговорницу, као и у треће државе под одређеним условима. Пензије признате у једној уговорној страни исплаћиваће се у другој уговорној страни ако корисник пензије тамо има пребивалиште. Пензија призната у једној уговорној страни исплаћиваће се држављанину друге уговорне стране с пребивалиштем у трећој земљи под истим условима као и њеном држављанину с пребивалиштем у тој трећој земљи.

За разлику од пензија, Република Србија неће исплаћивати корисницима са пребивалиштем на територији Грчке давања на име разлике између припадајућег износа пензије и најнижег износа пензије, новчане накнаде за телесно оштећење, новчане накнаде за помоћ и негу другог лица, као и друга давања из пензијског осигурања која се остварују зависно од имовинског цензуса. Када је у питању Грчка, неће се трансферисати у Србију породични додаци које исплаћује организација за осигурање пољопривредника (ОГА), додаци за пензионере по основу социјалне солидарности (ЕКАС), додаци социјалне солидарности за старија неосигурана лица који се исплаћују из организације за осигурање пољопривредника, као и свака друга сума, додатак или једнократна исплата који се дају додатно за давање које произилази из овог споразума, а које се не исплаћује ван територије Грчке.

Исплата давања ће се од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање спроводити тромесечно, док ће се исплата давања из Грчке корисницима са пребивалиштем у Србији исплаћивати у интервалима које предвиђају грчки прописи. Исплата ће се вршити директно на лични рачун корисника, у конвертибилној валути

(ЕУР). Ради несметане исплате давања на територију друге државе уговорнице (нпр. лица која имају пребивалиште у Републици Грчкој а корисници су пензије из Републике Србије и обратно) корисници пензије су у обавези да једном годишње потврде чињеницу постојања живота, и да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, односно ЕФКА доставе попуњену и оверену потврду о животу. Овера обрасца грчке потврде о животу, се у Србији може извршити у амбасади или конзулату Републике Грчке, код надлежних српских носилаца социјалног осигурања и јавних бележника, док се овера српске потврде о животу у Грчкој може извршити у амбасади или конзулату Републике Србије, ЕФКА, КЕП и полицији.

За детаљније информације за остваривање права из српског и грчког пензијског и инвалидског осигурања можете погледати web презентације Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање (www.pio.rs), Завода за социјално осигурање (www.zso.gov.rs) и Заједничког завода социјалног осигурања - ЕФКА (www.efka.gov.gr).

У Београду, 20. децембар 2019. године

ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ